



## Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi  
Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis  
Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio  
Decalogi Duabus distincta partibus**

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,  
mira brevitate, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem  
præceptorum secundæ tabulæ

**Tamburini, Tommaso**

**Monachii, Anno M.DC.LIX.**

Indirecta sui occisio, paragraph. 2.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-39995**

## §. II.

*Indirecta sui occiso.*

**T**unc se quis indirecte dicitur occidere, cum aliquid ponit, vel omittit, quo posito, vel omisso, mors aliunde consequitur. v. g. tabulam in naufragio tradis amico, vel occupantiam relinquens, quo fit, ut ab undis ipse absorberis, & pereas. Certum autem est, aliquando licere, hanc indirectam mortem sibi cauiscare. Sed difficile est determinare, quandonam id liceat, ejusque rationem afferre.

2. Sit ergo haec regula. Quoties adest causa justa, certe gravis, aliquid agendi, vel omittendi, quamvis ex illo per accidens sequatur mors, si tamen ego eam mortem non intendam, sed intendam dumtaxat finem bonum, toties licet me gero; esto mors mihi, imo & alteri consequatur. Quoties vero eiusmodi justa causa non adest, vel mors per se sequitur, toties me gero illicite. Ratio regulæ atque adeo doctrinæ est, quia non semper obligamur ad cavenda ea, quæ per accidens eveniunt; & ex alia parte causa justa nos urgere potest ad aliquid faciendum vel omittendum, quamvis ad illud, per accidens, malum aliquod consequatur.

3. Video regulam, sed quæ mihi judicem volentem non nisi justè reum non omnino satisfaciat: adhuc enim occidere, induceres ad te occidendum inquirō, quandam ita esse vel non justè, esse disjudicem? cum autem id non

5. Secundò, quando quis à Tyranno injustè morti damnatur, potest, & quidem probabiliter per aliquos (nam in nostra sententia, legatur. cap. primum §. 1, num. 5.) se alius offerre interficiendum, ut vitam damnato amico servet. Dicunt (injustè) nam si justè damnetur, non potest, quia sic

judicem volentem non nisi justè reum

non omnino satisfaciat: adhuc enim occidere, induceres ad te occidendum inquirō, quandam ita esse vel non justè, esse disjudicem? cum autem id non

6. Tertio, justè capite plectendus,

possit alio modo decerni, nisi per pru-

carcerique inclusus potest, ob honesta-

dentem virum, omnibus circumspe-

tem justitiae vel obedientiae non fugere,

etis, prasertim gravitate causæ, & quamvis ei via pateat ad fugiendum

& just.

conjunctione vicina, vel remota actionis, vel omissionis cum morte, ideo alia major explicatio addi non potest, nisi aliquorum casuum peculiarium mentio, in quibus Doctores & hanc indirectam cooperationem ad propriam mortem agnoscunt, & tamen eam concedunt: nam ex illis difficile negotium non erit, similia decernere.

a l. V. 4l. to. 3. d. 5. qu. 8. p. 2. ad 4.  
Loff. lib. 2. c. 1. dub. 6. aliosque non citandos.

4. Primo b igitur potest quis ad oppidum juste evertendum, iniijcere ignem in pulverem tormentarium; potest stationem non deserere; potest scalas ad mania oppidi admotas primus ascendere, &c. quamvis prævideat, se sic esse interimendum, quo patet. E leazarus sub elephanto oppressus fuit cum laude, & Samson sub tecto Philistæorum. Ratio est, quia justa causa boni publici, idest, victoriæ, has actiones ex se non malas merito concedit.

b Dicastil. l. mox cit.

5. Secundò, quando quis à Tyranno injustè morti damnatur, potest, & quidem probabiliter per aliquos (nam in nostra sententia, legatur. cap. primum §. 1, num. 5.) se alius offerre interficiendum, ut vitam damnato amico servet. Dicunt (injustè) nam si justè damnetur, non potest, quia sic



& justè damnatus, ut fame pereat, potest oblatum cibum respuere. Imo malefactoribus licet, se judici offerre interficiendos. Quod si prædicti injuste fuerint damnati, nisi aliud motivum adsit (ut affuit in sanctis Martyribus motivum fidei, & Religionis) tenentur fugere & comedere, &c. quia tunc justa cauſa non adest vitam prodigiendi. An, sive justè, sive injustè carceri mancipatus, obligetur servare juramentum de redeundo in carcere, diximus lib. 3. c. 3. §. 4 i. n. 29.

6. Quartò: pro bono communipotest quis exponere propriam vitam. An vero etiam aliquando teneatur, dixi superius lib. 5. c. 1. §. 1.

7. Quintò: potest e quis invisere, & servire peste infectis, vel simili morbo laborantibus, quamvis timeat suam infectionem, adeoque & mortem. Sive enim eorum vitam temporalem intendas (quod non esse improbabile, diximus cap. 1. §. 1. num. 5.) sive eorum vitam spiritualem, semper ex honestate charitatis operaberis. An tenearis, ibidem diximus. Multo magis uxor cum suo probabili vita periculo assistit cum laude d marito peste infecto: imo satis probabiliter excusat e uxor & amicus, qui assistunt suis infectis ex peste, solum ad amorem demonstrandum, quamvis eorum opera non sit ægris illis profutura, quia adhuc id honestum & pi- um est.

c. Sà V. Homic. Dicast. l. mox cit. n. 517. d. Io. Sanc. d. 6. n. 7. e idem ib.

8. Sextò: quando quis non potest tenemur, ut ibidem vidimus, cum vitare mortem acerbiorem, nisi se in tanto rigore salutem conservare.

lege

aliud periculum alterius mortis minus acerbæ immittat, poterit f in hoc se immittere. v. g. ad vitandum incendium, vel ferocem leonem, vel invadentem inimicum, potest se quis projcere è fenestra, quamvis moriturus: tunc enim malum apprehensum ut minus, potest majori anteponi, atque adeo eligi. Hinc Lessius g tenet, milites navales licite ignem iniijcere in pulvrem sulphureum, se conijcendo in mare, ne navis in hostium manus integra deveniat, quando id faciunt, ne acerbiorem mortem apud eosdem hostes patientur. Addit, posse etiam id fieri ob finem boni publici, ne scilicet potentiores fiant injusti hostes ex tam pingui præda. Addo & ego, ne fiant animosiores ex parte victoria.

f Less. l. 2. c. 9. du. 6. nu. 35. g Less. ib. n. 32. approb. Dicast. l. 2. de just. tr. r. d. 20. d. 17. n. 537. idemque n. 538. affirmat. de suffidientibus turrim vel mania in bello justo, etiam si sciant, fore se opprimendos simul cum hostib. His addit Fag. t. 1. lib. 5. in Decal. c. 11. nu. 14. aliosque apud Dianam p. 6. tr. 1. ref. 48.

9. Septimò: licet corpus macerare ob mortificationem, ut modo diximus §. 1. num. 3.

10. Octavo: non obligatur h quis mitare locum habitationis ad salutem recuperandam, nec uti extraordinarijs cibis vel medicinis, ut ibidem diximus: nec ducere uxorem, propter eandem salutem, nec patiens magnam fistim tenetur quis potu abstinere, licet aliquod damnum suaë saluti inferri prævideat. Ratio horum est; quia non



lege Fagundez, i qui te non obligat non aspicias, quia non corporis mem-  
ad utendum vino vel carnibus, etiam brum, sed animi malitia, causa pecti est.  
si medicus dicat, te victurum cum il-  
lis, amplius decem annis, quam si uta-  
ris aqua & piscibus. De puella repel-  
lente medicum, ne contrectetur in par-  
tibus dishonestis, dixi superius lib. 5. c.  
1. §. 4. n. 25.

h. Io. Sanc. l. c. Dicast. l. c. n. 532. ci-  
tans Victoriam, & Arag. i Fag. lib. 5.  
in dec. c. 11. n. 18. & 19.

11. Nond: ad vitanda gravia tor-  
menta potest quis confiteri verum  
crimen, imo cum aequivocatione fal-  
sum sibi imponere, saltem si in damnū  
aliorum id non redunderet, eo modo,  
quo pluribus dicemus inferius. l

1 infr. li. 9. c. 3. 9. 6. n. 6.

12. Denique exercere artem Fu-  
nambuli, vel venenum sumere, vel  
vulnerari se finere, ut ostendat efficac-  
iam sui remedij, quod statim quis  
adhibeat, inde licita m sunt, quia per-  
iculum vitae excusatur per sufficiens  
remedium moraliter certum.

m. Dicast. l. c. n. 543.

### 9. III.

#### De mutilatione sui; ubi de Eu- nucho.

1. **S**icut occidere, sic mutilare se ne-  
mo licite potest, quia perinde  
ac vita, sic & membrorum cor-  
poris nos domini non sumus. Vnde  
inferunt recte Doctores, & neque ex-  
fine, ut a peccato fugias, posse in mem-  
bris te ipsum offendere, v. g. oculos  
eruere, ut foeminas tibi ruinæ cauñas

a DD. mox cit. communiter.

2. Iusta tamen esse causa b potest,  
quæ se quis mutilet, evitatio majoris  
mali, sive hoc ab intrinseco impende-  
at, sive ab extrinseco. Qua ratione si  
Tyrannus tibi præcipiat, ut manum  
abscindas, secus, te interficiet, potes ti-  
bi manum secare. Et propter eamdem  
rationem, alligatus potest manum vel  
pedem abscindere, si secus non possit  
gravius malum à se prohibere; & si  
rationabiliter timeat quis mori, nisi  
membrum, v. g. brachium veneno  
vel tabe infectum detruncet, poterit  
sine culpa illud abscindere, vel pote-  
runt alij, ex ipsius consensu.

b Malderus & Mendozæ apud Dia-  
nanæ. p. 5. tr. 4. ref. 32.

3. Quod si inquiras, an in his & si-  
milibus casibus teneraris? Respondeo,  
si sit magnus futurus dolor in abscis-  
sione, non teneris, quia cum tanto in-  
commodo non urget charitas in tuam  
ipsammet vitam; nam propter ean-  
dem rationem modo diximus non  
obligari nos, medicamentis, magno  
pretio conquistatis & extraordinarijs  
vitam annosque protrahere. Quod a-  
liqui ajunt, tenerite, quamvis ma-  
gnos dolores pati, si tua vita sit admis-  
sum Reip. necessaria, saltem prædictæ  
non urget, quia regulariter potes pru-  
denter & exquisitare, tibi morienti af-  
terum non minus aptum successu-  
rum.

c Syr. li. 7. d. 9. nr. 38. alij.

Eunhu-

